

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

DZIENNIK POSWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Adres Redakcji i Administracji: NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefony 75 i 100.

Prenumeratę przyjmują: w BARANOWICZACH: „Ekonomia”, —: w STOLPCACH: p. Engrman od g. 14—15, Szepetyckiego 49. Wydział Powiatowy, pok. 10.

REDAKCJA CZYNNA CODZIENNIE
z wyjątkiem świąt od g. 11 rano do g. 2 w nocy.
CENA PRENUMERATY: miesięcznie 3.00
z odnośnikiem do domu 3.00

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 30 gr., w tekście (przed kolumną) 40 gr., za tekstem 15 gr. za milimetr jednoszpaltowy, drobne za wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz.
Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

KRYZYS CZY OSŁABIENIE?

W prasie opozycyjnej pojawiają się notatki zapowiadające zbliżający się rzekomo w Polsce kryzys gospodarczy. Objawem zbliżania się kryzysu mają być, zdaniem tych pism, wzrost ilości protestowanych weksli i ciasnota gotówkowa na rynku pieniężnym.

Alarmy te nie są uzasadnione — a co więcej szkodliwe, gdyż mogą spowodować nadmierne cofanie się gotówki z obrotu co może jeszcze bardziej powiększyć ciasnotę pieniężną. Zaznaczyć należy, że objaw nasilenia się koniunktury i cofania jest objawem znanym i stale powtarzającym się.

Badania wykazały, że okresy trwania pomyślnej koniunktury jeśli się cofniemy kilkanaście lat wstecz były znacznie dłuższe aniżeli obecnie.

W ostatnich latach zaznaczyło się skracanie okresów koniunkturalnych, przez co nastąpiły częstsze wahania koniunktury. Objaw ten obserwowany nie tylko u nas ale we wszystkich państwach na zachodzie jest zjawiskiem stałym i ciągle się powtarzającym, który szczególnie w Ameryce zaznaczył się już wcześniej i spowodował ciasnotę na rynku pieniężnym, gdyż pieniądze zaczęły unikać lokat długoterminowych, znajdując lepsze zyski w lokatach krótkoterminowych. Spowodowało to zwiększenie stopy procentowej i osłabienie ruchu inwestycyjnego, co pociągnęło za sobą ograniczenie produkcji przemysłowej. W ślad za osłabieniem koniunktury w Ameryce nastąpiło także osłabienie w krajach Europy.

Nic też dziwnego, że i w Polsce dało się zauważyć pewne osłabienie koniunktury i ciasnotę na rynku pieniężnym. Nie oznacza to jednak ani zbliżenia się kryzysu gospodarczego ani też nie może być objawem groźnym.

Jest rzeczą jasną, że osłabienie koniunktury musi spowodować zastosowanie środków zaradczych idących w kierunku ograniczenia kredytów na prace inwestycyjne ale jest to objawem przejściowym, który poważniejszych skutków wyrzucić nie może. Tym bardziej że wsku-

tek skrócenia okresów trwania wysokiej koniunktury zwiększyło się częstość ich występowania w Ameryce, gdzie osłabienie koniunktury najwcześniej wystąpiło mnożą się coraz bardziej objawy, że okres ten mija i w styczniu 1929 r. spodziewane tam jest większe nasycenie rynku gotówką, która szukać będzie tańszej lokaty w kredytach długoterminowych co pozwoli na ponowne rozwinięcie ruchu inwestycyjnego.

W warunkach jakie obecnie w Polsce się zaznaczyły ograniczenie kredytów inwestycyjnych ma na celu zapobieżenie skutków osłabienia koniunktury gospodarczej.

Gdyby bowiem ruch inwestycyjny nie był hamowany możliwy byłoby do nadmiernej rozbieżności, co wobec możliwości jego zahamowania dopływu nowych kredytów, mogłoby spowodować wystąpienie objawów ostrego kryzysu gospodarczego.

Alarmy przeto niektórych pism nie mają zatem należytego uzasadnienia, gdyż jak wyżej wspomnieliśmy. Polska w chwili obecnej nie wchodzi w okres kryzysu, ani go też nie przeżywa, ale znajduje się w okresie osłabienia koniunktury, co jest objawem przemijającym i krótkotrwałym.

Zatarg polsko-litewski

wniesiony będzie na najbliższe posiedzenie Rady Ligi Narodów

GENEWA, 24 XI. Sekretarjat Generalny Ligi Narodów oświadczył, że sprawa zatargu Polsko Lit. zostanie ostаточно wniesioną na najbliższym posiedzeniu Rządu Litewski reprezentować będzie Waldemaras.

Nota Polski do rządu Czechosłowacji domaga się zlikwidowania organizacji antypolskich

W związku z zamachem na konsula polskiego Lubaczewskiego w Pradze, rząd nasz za pośrednictwem pos. Grzybowskię, wręczył onegdaj czeskiemu ministrowi spraw zagranicznych Benesowi notę. Nota rządu polskiego podkreśla, iż na terenie Czechosłowacji istnieje cały szereg organizacji, działających szkodliwie dla Polski i o tendencjach jawnie antypolskich.

Dalej nota domaga się bezwzględnej i natychmiastowej li-

kwidacji ukraińskich organizacji wojskowych i żąda zamknięcia potajemnie wychodzących pism bojowych m. in. „Surma”.

Nota rządu polskiego poparta została dowodami, które stwierdzają, iż w Czechosłowacji, kraju zaprzyjaźnionym z Polską emigranci ukraińscy spiskują przeciw państwu polskiemu.

W politycznych kołach Czechosłowacji nota polska, wywołała silne wrażenie.

Reichswehra—kadra wielkiej armji

Niemieckie przygotowanie do wojny

BERLIN, 24 XI. Komunistyczna „Welt am Abend” przynosi w obszernym artykule sensoryjnie szczegółowy opis organizacji Reichswehry.

Według informacji zennika, w Reichswehrze zatrudnionych jest 153 radców i nadradców rządowych. Liczba urzędników ministerstwa Reichswehry przekracza liczbę urzędników, zajętych w innych ministerstwach. Np. w dziale morskim minister-

stwa Reichswehry pracuje 2 dyrektorów, 24 radców, 75 niższych urzędników ministerjalnych i 48 inspektorów.

Należy przypomnieć, że marynarka niemiecka składa się z 75.000 ludzi, zaś armja lądowa z 100.000.

Opierają się na tych cyfrach dziennik i wierdzi, że Reichswehra jest armją kadrową i ogromnym sztabem urzędników dla przygotowania przyszłej wojny.

Sprawa optantów odłożona

BUKARESZT, 23 XI. Wobec porozumienia się rządów rumuńskiego i węgierskiego, sprawa optantów nie zostanie umieszczoną na porządku dziennym posiedzenia Ligi Narodów.

Dziś w Sali Teatru Miejskiego

Dwa odczyty prof. Janowskiego

p. t.:

PIĘĆ NO I POTĘGA POLSKI

I-szy dla młodzieży o godz. 16.

Wstęp 20 gr.

II-gi dla dorosłych o godz. 19.30.

Wstęp 1 zł. i 50 gr.

Gen. Berbecki opuścił Toruń

TORUŃ 23 XI. Dziś o godz. 10:00 opuścił Toruń i szereg osób cywilnych. 15:25 opuścił Toruń dotychczasowy komendant 2 p. lotniczej gen. Berbecki, żegnany przez korpus oficerski, delegację Związku Strzeleckiego i orkiestrę marsz generalski.

Nabożeństwo żałobne za syna P. Prezydenta

WARSZAWA 23 XI. Dziś o 9:30 w katedrze św. Jana inż. J. Mościckiego-syna Pana ks. biskup Gall odprawił uroczyste nabożeństwo żałobne za syna Prezydenta Rzeczypospolitej.

10 awionetek buduje 2 p. lotniczy

KRAKÓW, 23 XI. Dla uczczenia 10 ciego rocznicy lotnictwa, korpus oficerski 2 p. pilotów w Krakowie postanowił zbudować 10 awionetek. W tym celu wyłonił się komitet z pułk. Janem Majchewskim na czele. Awionetki służą będą dla szkolenia młodej kadry lotniczej, oraz do celów wojskowych.

Pożegnalne przyjęcie Sir Erika Drummonda

WARSZAWA, 24 XI. Dziś o 16:00 w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, w czynie przyjęcia przemawiał sir Erik Drummond dzieł. Sir Erika Drummonda i p. Sułkowski. Władze polskie w nader gościnne przyjęcie jakiegoś dostawcy prasy krajowej i warszawskich korespondentów.

Nadużycia w Kole Inwalidów Wojennych

WILNO, 23 b. r. Dziś dnia 23 b. m. na skutek doniesienia kuł. Powodem zamknięcia były starosty wileńskie zostało zamknięte Okręgowe Koło Inwalidów Wojennych mieszczące się przy ul. Ostrobramskiej 19 i Związkiem lokal opiekowały.

Sensacyjna kradzież dokumentów

WIENIEŃ, 23 XI. Z archiwum państwowego został skradziony cenny dokument, podpisany przez Radę Narodową 1. XII 1918 r. Śledztwo w tej sprawie prowadzi rząd tajnie, gdyż zachodzi podejrzenie, że dokument został skradziony przez osobę na wysokim stanowisku dla uzyskania celów politycznych.

Huragan nad Anglią

LONDYN, 23 XI. Kyclon, który nawiedził dzisiaj wyspy angielskie, o sile 150 km. na godzinę wyrządził olbrzymie spustoszenia. Ruch w przystaniach został wstrzymany. Fale zatopily kilka okrętów, 8 osób zabitych.

Ujęcie zamaskowanych bandytów

Jak już podawaliśmy w dniu 15 b. m. 6 zamaskowanych bandytów dokonano napadu rabunkowego na dom Jana Kuźmińskiego we wsi Mysłowo pow. słonińskiego, w czasie którego został Kuźmiński zastrzelony, zaś żona jego i matka zostały dotkliwie pobite, przyczem zarobowano 200 dolarów. Dzięki energicznemu dochodzeniu ustalono, iż bandyci napad ten zorganizował Zachar Piskun wraz z Boryskiem Włodzimierzem (oba sprawy napadu na m-o Telechany i niedawne powroćki z więzienia, gdzie odbywali ka-

Plany finansowo-gospodarcze związków komunalnych

Planem finansowo-gospodarczym każdego związku komunalnego na jeden rok jest jego budżet. Budżet więc obejmuje plan gospodarki związku komunalnego na bardzo krótki okres czasu, jakim jest rok.

Budżet związku komunalnego gminy wiejskiej, miasta czy powiatu obejmuje zaspakajanie co roku powtarzających się potrzeb społecznych, zleconych związkowi komunalnym, ustawami lub dobrowolnie przez te związki podjętych, a oprócz tego obejmuje pewne wydatki, jak budowa budynków instytucji użyteczności publicznej lub innych urzędów, powtarzające się w budżetach jednorazowo. Stąd podział wydatków związków komunalnych na wydatki zwyczajne i nadzwyczajne. Wydatkom zwyczajnym i nadzwyczajnym w budżetach odpowiadają dochody zwyczajne i nadzwyczajne. Wydatki zwyczajne muszą być pokrywane przez dochody zwyczajne, t. j. stale co roku powtarzające się. Natomiast wydatki nadzwyczajne już muszą być uszczelniane: albo z nadwyżki dochodów zwyczajnych nad wydatkami zwyczajnymi, albo z innych źródeł dochodowych, które nie powtarzają się co roku w budżetach związków komunalnych, jak z podatków inwestycyjnych, pożyczek, dotacji, dochodów ze sprzedaży majątku nieruchomego.

nie tylko dobre chęci, ale gruntownie opracowane na lat kilka plany finansowo-gospodarcze, w których to planach, podzielonych na poszczególne lata ich realizacji winne być uwzględnione i dochody dostateczne do realizacji zamierzeń. Plan taki winien być zaakceptowany przez organ uchwalający związek.

Tylko te związki komunalne dochodzą do dobrych wyników, które pracują na zasadzie planu finansowo-gospodarczego.

Realizacja planów jest następująca. Przewidziane na wykonanie pewnych inwestycji sumy na dany rok budżetowy o ile nie są dostateczne do podjęcia inwestycji, uważane są za fundusze na ten cel. Fundusze te w jednym lub kilku latach budżetowych winny być odkładane do Komunalnych kas oszczędności by i tem przysłużyć się dobru społecznemu, a gdy zbierze się dostateczna ilość tych funduszy, rozpoczyna się inwestycja, którą prowadzi się czasami w ciągu paru lat. Przy tym systemie otrzymanie pożyczki na dokończenie inwestycji jest o wiele łatwiejsze, niż uzyskiwanie pożyczki na zapoczątkowanie czegoś, bez wykazania własnego wysiłku.

Wartość społeczna takich inwestycji jest o wiele większa, bo uczy liczenia na własne siły, uczy przewidywania i innych cech społecznych, jakich jest nam brak jeszcze. P. T.

Pogadanki w szkołach o Czechosłowacji

Przyjmując propozycję rządu czechosłowackiego, Polska zgodziła się na sposób uczczenia odzyskania niepodległości obu krajów przez wygłoszenie w świątecznych szkołach czechskich pogadek o Polsce i w szkołach polskich — pogadek o Czechosłowacji.

Odnosno rozporządzenie zostało już wydane przez Ministerstwo Oświaty Kuratoriom szkolnym i zgodnie z niem w ciągu drugiego połowy listopada będą w licznych szkołach wygłaszane przez nauczycielstwo w krótkie 20-minutowe pogadanki o Czechosłowacji.

Zjazd nauczycielstwa polskiego we Francji

W pierwszych dniach listopada odbył się we Francji walny zjazd nauczycielstwa polskiego. Między innymi omawiano sprawę udziału wychodźstwa polskiego w Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu, oraz sposoby zarządzenia szybko postępującemu procesowi wynaradawiania młodego pokolenia polskiego we Francji. W związku z tem powstał projekt zorganizowania dnia dziecka polskiego po kolonjach, aby uprzytomnić i wyjaśnić rodzicom konieczność większej, niż dotychczas, opieki nad młodzieżą polską.

Kupuj towary tylko krajowe

W jakim kierunku powinien pójść rozwój rolnictwa?

Od jednego z rolników otrzymujemy uwagi następującej treści:

Sytuacja obecna rolnictwa, a tem samem i każdego poszczególnego rolnika, nie jest łatwa. Z jednej strony niska cena zboża, pomimo częściowego nieurodzaju, z drugiej strony aż nadto niska cena, na produkty hodowlano-zwierzęce, nie uspokojona społeczność rolnicza, spokojnego patrzania w przyszłość, chociażby najbliższą.

W jakim więc kierunku pójść, aby każdy poszczególny warstwą rolny uczynił rentownym, lub jego rentowność podnieść? Czy w kierunku produkcji zbożowej, czy też w kierunku hodowlano-zwierzęcej?

Dotychczas, bezprzebieżnie, kierunek produkcji hodowlano-zwierzęcej był więcej opłacalny, czy to na skutek uzupełnienia strat poniesionych w rolgazdnie i nierogaciznie podczas wojny, czy to z powodu dużego zapotrzebowania na eksport (Austria, Czechosłowacja, Niemcy), czy też z powodu większego zapotrzebowania przez rynek wewnętrzny produktów mięsnych dla wyżywienia ciągle zwiększającej się ludności w państwie (przyczyną jest stopa życiowa).

Te właśnie przyczyny złożyły się na przerzucenie się ogółu rolników na hodowlę zwierząt, więcej w takich warunkach zyskowniejszą, z uszczerbkiem dla produkcji zboż.

Wszystkie więc rachuby rolnictwa, oparte na tym kierunku, poczynając od tegorocznej jesieni, zupełnie zawiodły. Ceny na t. zw. „żywa” są tak niskie, że npr. krowa, która rok temu, lub jeszcze — na wiosnę, kosztowała 600—800 zł., obecnie można ją kupić za 200 zł. I pomimo tak niskich cen, nabywców brak.

Główną tego przyczyną przewidzyskiem jest brak paszy, która w tym roku, przeważnie z powodu niesprzyjającej zimy,

Co słychać nowego?

25
Niedziela

Wsch. słońca: 7.10
Zachód: 3.02
Długość dnia 7 godzin 52 min.

Ceny chleba i mięsa
Chleb razowy 35 gr. za kg.
Chleb szatrowany 45 gr. kg.
Chleb pytiowy 70, 54 gr. kg.
Mięso wołowe 1.80 gr. za kg.
Mięso wol. koszerne 2.25 gr. za kg.

DZISIEJSZA POGODA
Komunikat Państwowego Instytutu Meteorologicznego

Pochmurno — wiatry południowo-zachodnie czasami dłuższe wyjaśnienie. Odległość widzenia dość dobra.

Przyjęcia u p. Wojewody

W dniu 24 b. m. Pan Wojewódzki przyjął delegację Rady Miejskiej m. Nowogródka w składzie burmistrza p. A. Czechowicza, oraz radnych ks. L. Klajewskiego i W. Zyskinda, która w myśl uchwały Rady Miejskiej złożyła Panu Wojewodzie życzenia z powodu odznaczenia p. Wojewody Krzyżem Komandorskim orderu Odrodzenia Polski.

Wyjazd Prezesa Sądu

W dniu wczorajszym Prezes Sądu Okręgowego w Nowogródku p. Wyszynski, wyjechał służbowo do Zdziesiąta i Wilna.

Nominacje w sądownictwie

Pan Minister Sprawiedliwości egzaminowanego aplikanta sądowego pana Odo-Oktawia Klasse, podprokuratora przy Sądzie Okręgowym w Nowogródzie.

Jak się dowiadujemy pan Klasse obejmie obowiązki podprokuratora na powiat nowogródzki.

Ruch służbowy

Wzajemnie przyjęty przez p. Wojewodę p. Głiszczyński długoletni pracownik i znawca spraw samorządowych, członek naczelnych władz Związków Samorządowych, w Warszawie.

Jak się dowiadujemy p. Wojewoda zapromował p. Głiszczyńskiego przyjęcie stanowiska naczelnika Wydziału Samorządowego w Urzędzie Wojewódzkim.

Posiedzenie Powiatowej Komisji Drogowej

Na wspólnym posiedzeniu Komisji Drogowej z Wydziałem Powiatowym w dn. 21 listopada, przyjęto projekt Obw. Dyr. Rob. Publ. na roboty drogowe na najważniejszych odcinkach dróg rozłożony na 3 lata. W projekcie tym uwzględniono bud. drogi Państwowych: 1) od granicy pow. nowogródzkiego przez Turzec, Mir do granic pow. nieświeckiego w kierunku Horodzieja o długość 28,50 km. i 2) Mir—Stolpce 18 km., na drogach samorządowych: Stolpce—Derewno do granic pow. wolożyńskiego w kierunku Nalibok, długość 36 km.

Organizacja urzędników pocztowych

Już z dnia 11 listopada Kolo przedstawieli kilkunastu najbliższych Urzędników Pocztowych i przedstawicieli Związku Okręgowego. Urz. Poczt. w Wilnie p. Markiewicz, zawiązało się w Stolpcach Kolo Miejsk. Prac. Poczt. i Telegrafów, łączące w sobie pracowników z 11 urzędów, a mianowicie: Stolpce, Nieśwież, Hryczewicz, Zaostrowicz, Turca, Mira, Derewna, Naliboków, Rubieżewicz, Zasuła i Horodzieja. Siedzibą zarządu są Stolpce. Skład Zarządu stanowią: p. Chalkowski — prezes, p. J. Ignatowicz — sekretarz i p. Skorobohaty — skarbnik.

Po omówieniu spraw organizacyjnych, uchwalono założyć bibliotekę związkową i utworzyć kółko amatorskie.

O oświatę pozaszkolną

Związek Naucz. Szkół Powiatowych Oddział w Nowogródzie realizując uchwały ostatniego zjazdu, a w szczególności uchwałę dotyczącą oświaty pozaszkolnej wydał do swych członków odezwę z której podajemy poszczególne fragmenty, wierząc iż reszta społeczeństwa, a szczególnie samorząd, poprzydatnie szlachetne wysiłki i wydatnie wzięcie udziału w oświacie pozaszkolnej, i że akcja ta obejmie nietylko teren pow. nowogródzkiego.

„Koleży i Koleżanki nawiązując do uchwały Walnego Zjazdu Pow. w dniach 28—29 X. r. b. o solidarnym przystąpieniu Nauczycielstwa do pracy w oświacie pozaszkolnej i konstatując fakt, że nie wszędzie praca w tym kierunku podjęta została — w tym celu proponujemy do Was Koleżanki i Koleży z wzywaniem związkowców do podjęcia pracy niezwłocznie.

„Zdajemy sobie dokładnie sprawę z olbrzymich trudności, jakie napotyka Nauczycielstwo na drodze do realizowania wszelkich zagadnień związanych z pracą oświatową pozaszkolną.

„Występują trudności zwłaszcza przy zakładaniu kursu dla dorosłych o ile w danej miejscowości jest taki układ sil, że zapewnienie kursowi stałej frekwencji do końca marca 1929 r. byłoby niemożliwym — przystąpienie Koleżanki i Koleży do pracy niemniej ważne, a jednak łatwiejsze do zrealizowania t. j. do zapoczątkowania akcji czy-

„Piękno i Potęga Polski“

Pot tym tytułem znakomity krajoznawca polski prof. Aleksander Janowski wygłosił dzień w sali Teatru Miejskiego w Nowogródzie dwa odczyty. Jeden o godzinie 4-jej popołudniu dla młodzieży, drugi o godzinie 7-jej m. 30 wieczór dla dorosłych.

Zarówno osoba prelegenta jak i fascynujący temat winien sprawdzić do sali Teatru miejskiego liczne rzesze słuchaczy.

Profesor Janowski, który jest prezesem Rady Głównej Pol. Tow. Krajoznawczego jest jednym z najlepszych znawców Ziemi polskich nie tylko pod względem gospodarczym i historycznym, ale także jest znawcą wszystkich dziedzin, które z krajoznawstwem ściśle się łączą — a więc lud polski, jego życie, zwyczaje i obyczaje — życie miast, zabytki historyczne. Ponadto, co ma niezmiernie dużą wartość to są studia porównawcze, które prof. Janowski prowadził odnośnie do życia Polaków za oceanem i zagranicą.

Niezmiernie cenny odczyt prof. Janowskiego winien zgromadzić liczne rzesze słuchaczy. Krajoznawstwo bowiem jest dziedziną wiedzy, mającej wszędzie w życiu zastosowanie. Z okazji przybycia prof. Janowskiego winni skorzystać przed wszystkim funkcjonariusze służby bezpieczeństwa, dla której znajomość kraju ma duże znaczenie.

Niewątpliwie też nauczycielstwo nasze spowoduje, że na odczyt licznie przybędzie młodzież szkolna.

Celem ułatwienia młodzieży niezamównej wzięcia udziału w odczytach, Redakcja „Życia Nowogródzkiego” ofiarowuje bezpłatny wstęp na odczyt dla tych biednych uczniów, którzy nie będą mogli opłacić 20 gr. za wstęp. W tym celu zechce p. p. nauczycielstwo sporządzić listy uczniów względnie, którym należało udzielić bezpłatnego wstępu i przelać do Redakcji.

„Nie zapominajmy Koleżanki i Koleży tej prawdy, którą nam codziennie stare życie potwierdza, że tylko przez oświatę pozaszkolną wrośniemy w społeczeństwo.”

My zaś ze swej strony przez nasze pismo będziemy dążyć, aby akcja nauczycielstwa nowogródzkiego doznała jaknajwiększego poparcia wśród społeczeństwa.

Baczność gm. Kuszelewo!

W poniedziałek, dn. 26 b. m. 1900 gm. Kuszelewo. Zebrania na zebranie kontrolne stały rocznik 1903 gm. Kuszelewo, zaś we wtorek, dnia 27 b. m. rocznik

Wykolejenie pociągu kolejki wąskotorowej

Dnia 23 b. m. o godz. 22 m. 05 pociąg kolejki wąskotorowej w składzie 4 wagonów towarowych i 1 osobowy, zjadający z Nowojelni na 3 km. od Nowogródka przy zbiegu torów kolejowych wykoleił się. Przerwa w komunikacji trwała do godz. 6 m. 35 dnia wczorajszego. Ofiar w ludziach nie było. Powodem katastrofy zle nastawienie zwrotnicy.

Czytajcie „Życie Nowogródzkie“

KRONIKA LIDZKA

Czekamy na czyny

Na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej, wybrana została komisja mieszkaniowa, która powinna się zająć sprawą organizacji budowy domów mieszkalnych spółdzielczych. Obecna Rada zrozumiała wielki błąd poprzedniej Rady, która nie skorzystała w swoim czasie z kredytów na budowę domów mieszkalnych. Widzimy, że wiele miast zdążyło bardzo dużo w tym kierunku; pobudowano cztery szereg domów odpowiadających najracjonalniejszemu potrzebom życia. Brak bezdomnych nie jest jeszcze dowodem głodu mieszkaniowego.

Smiertelność uzależnia się przede wszystkim od warunków mieszkaniowych i największe zniwo zbiera się z przeludnienia mieszkań. Olbrzymia ilość zgonów na gruźlicę (do 78 proc.) i inne zakaźne choroby przypada na mieszkania jednoizbowe. To przeludnienie mieszkaniowe (odczuwa się i u nas w Lidzie) przybrało charakter wielkiej klęski społecznej i narodowej. Obecna Rada rozumiała możliwość tej akcji, akcji skierowanej ku ulepszeniu bytu pod względem moralnym, społecznym, higienicznym i gospodarczym naszego społeczeństwa. Witamy jej pierwsze kroki.

Życie towarzyskie

Dnia 24 listopada w kościele katedralnym we Lwowie „został pobłogosławiony związek małżeński między p. Marją Odrowąż-Walligorską, p. Kalistem hr. Kraskim, współpracownikiem Wolożyńskiego Wydziału Powiatowego.

Warszawska Operetka w Lidzie

W poniedziałek, 26 listopada odbędzie się występ Operetki Warszawskiej, tak niefortunnie zapowiadany swego czasu, lecz nie doszły do skutku. Wystawioną zostanie ostatni szlagier „Pan Minister na inspekcji, operetka w 3 aktach w wykonaniu takich

Poszukiwania skarbów w Modlinie

WARSZAWA, 24. XI. Pogłoska o skarbach, zakopanych w Modlinie, okazała się, przynajmniej jak dotychczas, nieprawdą. Nie pomogły nawet plany, por. rez. Szczeruka: złota ani srebra pod filarami zburzonego przez Moskali mostu nie znalaziono.

Foniewicz plany por. Szczeruka zawiodyły, przeto komenda miasta w Modlinie, posiadająca własne dane, podjęła poszukiwania w innym miejscu.

Statystyka cywilnej komunikacji lotniczkiej w Polsce

Na wszystkich liniach cywilnej komunikacji powietrznej w Polsce w październiku r. b. dokonano ogółem 874 lotów. Samoloty przybyły w drodze powietrznej 89.245 km., przewozić 502 pasażerów, 3.660 kg. poczty, i 25.300 kg. towarów. Średni lot wynosił 325 km. Na jeden lot przypadało 366 kg. ładunków, poczty i wagi pasażerów.

Pożar hotelu „Polonia“ w Zakopanem

KRAKÓW, 23. XI. W nocy z dnia 23 na 24 o godzinie 2-jej spalił się w Zakopanem hotel „Polonia”. Pożar powstał z nieznanej przyczyny.

Marszałek Senatu powrócił do Warszawy

WARSZAWA, 24-XI w. W dniu dzisiejszym przybył pociągiem pospiesznym z Wilna marsz. Senatu prof. Szymański.

Stan zdrowia króla Jerzego

LONDYN, 34-XI br. Biuletyn o zdrowiu króla Jerzego donosi, iż diagnoza lekarska stwierdza zapalenie płuc. Stan zdrowia polepsza się i nie zachodzi obawa pogorszenia.

Kiedy prezydent Hoover obejmie swoje funkcje

Nowoobрани prezydent Stanów Zjednoczonych A. P., Herbert Hoover, obejmie funkcje prezydenta dn. 4 marca 1929 r. w południe na Kapitolu w Waszyngtonie, w obecności Senatu i Kongresu. Ceremonjal i termin objęcia władzy przez każdego nowoobranego prezydenta Stanów Zjednoczonych uświęcony jest tradycją 100-letnią.

Zakład leczniczy dla alkoholiczków

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych postanowiło nabyć obszar, położony w pow. grodzieńskim, pod nazwą Świack-Wołowiczowski. Ośrodek ten, zawierający około 60 ha i dom z 50 pokojami, ma być przeznaczony na zakład leczniczy dla alkoholiczków.

AFORYZMY O POLITYCE

Polityka? Sztuka czynienia innym tego, czego nie chcielibyśmy, aby nam uczyniono. Bergerat.

Z polityką, jak ze sztuką grania na fortepianie i z prostytucją: należy zacząć od najmłodszego lat, inaczej nie dochodzi do sukcesu. Remy de Gourmont.

Polityka robi na mnie wrażenie olbrzymiego kołowrotu, do którego zaprzężono masy ludzi, aby podnieść muchę. Clemenceau.

Polonica zagranicą

„Prager Presse“ z 22. b. m. poświęca dłuższy artykuł wystawienia „Halki“ w praskim oNarodni Divadlo”. Recenzent dodaje pochwały światnemu, jak wierdza, kierownictwu. E. Mlynarskiego. Dzieło Moniuszki wywołalo entuzjazm i zapalw śród zapelnionej widowni.

W stan spoczynku

Dr. M. Kozłowski, naczelnik wydziału zdrowia w woj. wileńskim, przechodzi z końcem b. m. na własną prośbę w stan spoczynku.

Nowy kierownik szkolnictwa średniego

Dowiadujemy się, że w najbliższym czasie stanowisko naczelnika wydziału szkół średnich obejmie pan Pieracki, dotychczasowy kurator szkolny w Lublinie.

Krwawe starcie na granicy Albanii i Jugosławii

BIALOGRÓD, 23. XI. Jak „Polityka“ donosi, przekroczył albański oddział wojskowy granicę jugosłowiańską pod Prizrenem. Do nadchodzącego oddziału zamerj Albańczyków kilka strażów, na skutek czego wywiązała się między nimi walka. Albańczycy widząc jednak przewagę wycofali się poza granicę, zostawiając na polu walki jednego zabitego i jednego ciężko rannego.

Co słychać nowego?

26

Dziś: Sylwester

Jutro: Wigilia

Poniedziałek

Wsch. słońca: 7.12
Zachód: 3.01
Długość dnia 7 godzin 49 min.

Ceny chleba i mięsa

Chleb razowy 35 gr. za kg.
Chleb szatrowany 45 gr. kg.
Chleb pyłowy 70% 54 gr. kg.
Mięso wołowe zł. 1.80 gr. za kg.
Mięso woł. koszerne 2.25 gr. za kg.

Komedjo-opera Bogusławskiego „Krawiacy i Górale”

Na dzień dzisiejszy zjeżdża do Nowogrodka zespół artystyczny teatru garnizonowego w Grodnie, złożony z 70 osób i w teatrze miejskim odegra komedjo-operę Bogusławskiego „Krawiacy i Górale” z muzyką Kurpińskiego.

Sądząc z nadzwyczaj pochlebnych recenzji całej prasy polskiej, Nowogrodek będzie miał sposobność przeżyć nielada ucztę duchową. Szczególnie młodzież winna tłumnie pośpieszyć, by zapoznać się z utworem ojca teatru polskiego Bogusławskiego, tembardziej, że melodie zastosowane w tej sztuce, wprowadza pierwszy raz na scenę polskie motywy czysto ludowe, nie skądnie obcemi naleciałościami, a piękne przez prymitywizm formy — Kurpiński współtwórca „Krawiacy i Górale”.

Początek przedstawienia punktualnie o godz. 20-ej.

„Grube Ryby”. Komedja M. Bałuckiego. — Przedstawienie Policynego Koła Dramatycznego.

Nareszcie zobaczyliśmy te „Grube Ryby”, o których tyle słychać było w całym szeregu miasteczek nowogrodziny!

Jak wywiazał się amatorzy Pol. Kol. Dramatycznego z podjętego zadania?

Naogół dobrze. Jeśli były jakieś niedociągnięcia to tak nieznaczne, że trudno było je spostrzec gdyż całość wypadła nadszpiewanie dobrze.

Leż nie o grze amatorów chciałem pisać. Jest to w tym wypadku mniej ważne i mniej artyści nasi zasługują na pochwałę ze względu na grę, choć należą im się bezsprzecznie oklaski. Chodzi mi o co innego. Chodzi mi o ten fakt, że pierwszy raz amatorzy nowogrodzcy wyjechali na zapadłą prowincję, krzewiąc tam piękno polskiego słowa i polskiej literatury. Jest to ich bezsprzeczna zasługa i zato również należy im się uznanie.

Bo przecież zważywszy, że w podróży swej napotykali najrozmaitszą publiczność! Były takie wypadki, gdy proszono ich o specjalnie powolne mówienie, gdyż wśród widzów jest większość białorusinów, którzy chcieliby dokładnie rozumieć co dzieje się na scenie! Zwracali się do amatorów naszych kierownicy miejscowych kolekcji dramatycznych, z podziękowaniem: „teraz dopiero wiemy, jak naprawdę trzeba grać!”

Nie małe znaczenie miało również i wybranie sztuki jak najbardziej odpowiedniej. Plekno dramatu bardzo trudne byłoby dla uchwytności przez tego rodzaju publiczność, jaką najczęściej amatorzy spotykali, to samo byłoby z lekką komedją nowoczesną, polegającą najcz-

Państwowa Rada Samorządowa

Zbierze się w połowie grudnia

W połowie grudnia r. b. odbędzie się posiedzenie państwowej rady samorządowej, w skład której wchodzi przedstawiciele samorządu terytorjalnego wszystkich dzielnic Rzplitej, przedstawiciele pracowników samorządowych, oraz rzeczoznawcy.

Przedmiotem obrad państwowej rady samorządowej będzie szeroki zakres aktualnych zagadnień z zakresu samorządu, m. in. zasady projektu ustawy o kosztach leczenia, projektu reformy skarbowości samorządowej i szeregu innych.

Poważny stan zdrowia króla Jerzego V.

LONDYN, 25-XI. W dniu dzisiejszym mimo niepogody, zebrał się olbrzymi tłumy ludności koło pałacu królewskiego „Buckingham Palace”, dowiadując się o stanie zdrowia króla. Łącznie z chorobą króla przybył do Londynu premier Baldwin i sekretarz stanu Chiks pozostając w stałym kontakcie z pałacem. W dniu dzisiejszym biuletenu o zdrowiu króla nie został wydany. Chory przeżył noc w spokoju i zmiana żadna w zdrowiu nie zaszła.

Cała rodzina królewska znajduje się stale w pałacu królewskim.

Aresztowanie amatorów komuny

MONASTERZYSKA, 25-XI. Wśród młodzieży ukraińskiej aresztowano kilkanaście osób za należenie do Komunistycznej Partii Zachodniej Ukrainy. W czasie dochodzenia część aresztowanych została zwolniona, pozostali 4 zostali przewiezieni do Lwowa do czasu rozprawy, która jest przewidziana na dzień 10 grudnia br.

Odczyty prof. Janowskiego

Wczoraj odbyły się w sali Teatru Miejskiego dwa odczyty prof. Janowskiego o „Pięknie i Potęgę Polski”. Publiczności zebrano się sporo, mimo, że to tzw. „psi czas” zachęcał raczej do siedzenia w domu. I przyznać trzeba, że ci, którzy na odczyt przybyli, nie żałowali tego.

Jest to już cecha natury polskiej, że z pewną obojętnością odnosimy się do rzeczy własnych, mamy dla nich uśmiech pobłażania mimo, że kryją one niejednokrotnie istotne, prawdziwe piękno.

Jesteśmy bardziej skłonni podziwiać nawet szaryżnę i banalność zagranicy, aniżeli istotne piękno własnego kraju.

I dlatego odczyt prof. Janowskiego, który w krótkich rysach objawił słuchaczom piękno własnego kraju uczynił bardzo wie-

le, za co należy wyrazić prof. Janowskiemu serdeczną wdzięczność.

Leż tu nasuwa nam się jeszcze jedna uwaga.

Nowogrodzyczna posiada tak charakterystyczne zabytki, posiada tyle swego piękna, że zwróciła na siebie uwagę całej Polski, czego dowodem były liczne wycieczki w ubiegłym sezonie z najdalszych stron przybywające do Nowogrodka. Odczyty o Nowogrodziny wygłaszane tu na miejscu, ilustrowane odpowiednimi zdjęciami, nie byłyby bez korzyści.

Często się bowiem zdarza, że Nowogrodzianin mniej wie o Nowogrodzie, aniżeli przybysz.

Musimy się nauczyć cenić piękno własnej ziemi.

Kronika baranowicka

Ziemianki i Koła Gospodyń Wiejskich przygotowują się do udziału w Wystawie Poznańskiej

Ziemianki całej Polski i gospodynie wiejskie przygotowują się do udziału w Wystawie Krajowej w Poznaniu. Koła Gospodyń i Ziemianek wojew. nowogrodzkiego, zachęcone dodatkami wynikami w wystawach lokalnych, a ostatnio w Wystawie Wileńskiej, postanowiły wziąć jaknajczynniejszy udział w Wystawie Powszechnej, uważając, że będzie to egzaminem

ściej albo na mniej lub więcej błyskotliwym dialogu, albo też na kinematograficznych wprost sytuacjach.

„Grube Ryby” Bałuckiego rozumiałe są dla każdego i każdy odnajdzie w nich motyw śmieszny dla siebie! Budowa komedji znakomita, proste i jakgdyby „codzienne” nawiązanie intrygi, rozwiązanie najzupełniej jasne i wyczerpujące bez tak bardzo denerwujących niedomówień; wszystkie figury postawione mocno i wyrażnie, wszystko to składa się na czysty i prawdziwy teatr. A pozątem Bałucki ma przecież poczesne stanowisko w literaturze polskiej.

KRONIKA LIDZKA

Rejestracja psów

Magistrat miasta Lidy w listopadzie przeprowadził rejestrację psów. Pomimo tego pozostał duży procent właścicieli niezarejestrowanych psów. Na psy zarejestrowane wyznaczono podatek: złotych pięć od jednego psa.

Inspekcja Strzelca w Lidzkiem

Komendant Obwodu Strzelca, p. Chelstowski dnia 25 listopada wyjechał na inspekcję Oddziału Strzelca w Żyrnuchach, Ejszyszkach i w Koleńnikach.

Działalność kulturalno-oświatowa w Berdówce

Dnia 23 listopada odbyły się posiedzenia Komisja Szkoły Rolniczej i Kuratorium Fermi Rolniczej przy udziale naczelnika Oddziału Rolnego, p. Bokuna i p. starosty Bogatkowskiego. Obecnych było osób 12. Opracowano budżety szkoły i fermy i zaktualizowano sprawy bieżące. Przy tej okazji obejrzano dwa budynki, które są na ukończeniu. Poza sprawami szkolnymi omawiano sprawy ogólne, dla Berdówki wagi pierwszorzędnej. Postanowiono założyć: 1) szkołę spółdzielczą, 2) kursy ogrodnicze dla absolwentów szkoły rolniczej, 3) zbudować elektrownię w Berdówce, 4) przeprowadzić melioracje łąk i pól, 5) wystarać się o przystanek kolejowy w Berdówce i 6) wreszcie założyć w Berdówce agencję pocztową.

Kursy dokształcające dla urzędników

W sobotę dnia 24 listopada zakończyły się kursy dokształcające dla urzędników. Kurs rozpoczął w poniedziałek słowem wstępnym p. Wojewoda Beckowicz. Przez sześć dni urzędnicy doszli regularnie uczęszczali na kursy. Wykłady każdego dnia trwały cztery godziny. Wynik kursów zadawałają. Kursy zakończono wspólną herbatką w „Kole Polek”.

Nie należy zapominać o zapłaceniu zaległej prenumeraty.

Zgubiony portfel między Pilsudskiego a Ryńskim z dokumentami na imię Witolda Czyskińskiego, proszę o zwrot pod adresem redakcji „Zycia Nowogrodzkiego” za wynagrodzeniem. 436

WINA I MIODY
Fabryki MIODOWIN w Wilnie
wyróżniają się smakiem, mocą i pożywnością
Żądać w sklepach wódek i restauracjach.

Kino „NOWOŚCI” w Stłopcach
Dzisiaj i dni następane wyświetla film p. t.
„KSIĘŻNICZKA MARY”
Dramat w 12 aktach

Zarząd Stowarzyszenia Kulturalno-oświatowego „Reduta” w Stłopcach ogłasza, że od 1. i 29 wydzierżawia bufet klubowy w lokalu stowarzyszenia, Termin składania ofert wyznacza się na dzień 15.XII.28.

Blizsze szczegóły udziela członek Zarządu K. Staniewski. Pilsudskiego Nr. 30. 487-4

Kino „POGOŃ” w Nowogrodzie
Dzisiaj i dni następane wyświetla film p. t.
„FEDORA”
Wielki dramat erotyczny w 10 aktach.